

Brabant Kust de Kempen

Inzichten in wet- en regelgeving

Thomas More Mechelen-Antwerpen
Februari 2025

Doelstelling en aanpak

In het project onderzoeken we welke wet- en regelgeving de toeristisch-recreatieve ontwikkeling in de grensregio beïnvloedt. Het doel was inzicht te krijgen in belemmeringen en goede praktijken.

Onderzoeksopzet:

- 10 diepte-interviews (14 respondenten)
- Doelgroepen: gemeenten, ondernemers, sectororganisaties
- Thematische analyse en synthese

Kernbevindingen

De analyse resulteerde in drie centrale thema's die de toeristisch-recreatieve ontwikkeling beïnvloeden.

Belangrijkste inzichten:

- **Grensoverschrijdende uitdagingen** zorgen voor praktische en juridische knelpunten.
- **Sectorspecifieke knelpunten** raken logies, horeca, landbouw en natuurgebonden initiatieven.
- **Belasting en financiering** verschillen fundamenteel tussen Vlaanderen en Nederland.

Deze thema's worden verder toegelicht aan de hand van praktijkvoorbeelden en conclusies.

Grensoverschrijdende uitdagingen

De verschillen in wetgeving tussen Vlaanderen en Nederland kunnen zorgen voor structurele problemen bij grensoverschrijdende initiatieven. Vlaamse ondernemers ondervinden hoge administratieve lasten en langdurige vergunningsprocedures. In Nederland zijn er meer lokale verschillen, vooral rond toeristenbelasting en ruimtelijke ordening.

Specifieke vaststellingen:

- Vlaamse ondernemers ervaren lange doorlooptijden en zware dossiervereisten.
- In Nederland wisselen gemeentelijke interpretaties, wat leidt tot onzekerheid.

Sectorspecifieke knelpunten: logies en horeca

Voor startende ondernemers in de logies- en horecasector vormt de regelgeving een aanzienlijke drempel. In Vlaanderen wordt bijvoorbeeld het plaatsen van tenten bij glampingprojecten vaak beschouwd als verharding, waardoor een omgevingsvergunning noodzakelijk wordt.

Daarnaast vereist ook het aanbieden van eenvoudige logiesvormen, zoals plattelandstoerisme of kleine kampeerterreinen, een uitgebreide administratieve voorbereiding, inclusief brandveiligheidsattesten, stedenbouwkundige vergunbaarheid en milieutoetsen.

Belangrijkste belemmeringen:

- De kosten en de duur van de procedure staan vaak niet in verhouding tot de kleinschaligheid van het initiatief.
- Er is een gebrek aan specifieke regelgeving voor nieuwe vormen van toerisme, zoals glamping, agrotourisme en tiny houses.
- Verschillende interpretaties op lokaal niveau leiden tot onzekerheid bij ondernemers.

Sector-specifieke knelpunten: agrarisch toerisme

Landbouwbedrijven die willen diversifiëren richting toerisme worden in Vlaanderen geconfronteerd met strikte regelgeving. Voor tijdelijke activiteiten zoals glamping of evenementen gelden uitgebreide vergunningsvereisten. Er bestaan coachingtrajecten voor landbouwers die willen verbreden, bijvoorbeeld via projecten en in samenwerking met RURANT en Boerenbond, maar die zijn vaak projectgebonden en niet structureel.

Uitdagingen bij landbouwverbreding:

- Strengere voorwaarden bij zonevreemdheid en natuurbescherming
- Gemeentelijke verschillen in interpretatie, ook binnen Vlaanderen

Sector-specifieke knelpunten: natuur en erfgoed

De toeristische ontsluiting van natuurgebieden wordt bemoeilijkt door regelgeving rond natuurbehoud en complexe eigendomsstructuren. In Vlaanderen is het vaak noodzakelijk om afspraken te maken met verschillende instanties zoals Agentschap Natuur en Bos en private landeigenaars.

Praktijkvoorbeeld:

- In de **Vallei van het Merkske** werd gekozen voor een zeer selectieve ontsluiting, gericht op natuurvriendelijk toerisme met minimale impact .

Belasting en financiering

In Nederland wordt toeristenbelasting systematisch geheven en geherinvesteerd in toeristische voorzieningen. Vlaanderen kent geen uniforme belastingstructuur: opbrengsten uit belastingen worden niet altijd gericht teruggekoppeld naar de toeristische sector.

Gevolgen:

- In Nederland versterken lokale belastingen de sector vaak direct.
- In Vlaanderen ervaren ondernemers soms een gebrek aan transparantie en herinvestering.

Inspirerende praktijkvoorbeelden

Er zijn binnen het projectgebied verschillende goede voorbeelden van initiatieven die ondanks de complexe regelgeving succesvol zijn.

Voorbeelden:

- **FarmCamps** en **BoerenBed** tonen aan dat schaalbare glampingconcepten werken als centrale ondersteuning wordt voorzien
- **Boerenmarkt Weelde Depot** in Ravels biedt korte ketenbedrijven de kans om zich toeristisch te profileren

Deze voorbeelden onderstrepen het belang van flexibiliteit en samenwerking.

Meer informatie en inspiratie

- Gids 'Toerismeboeren' over landbouwverbreding en toerisme via Toerisme Oost-Vlaanderen. (BE)
- Brochure 'Boer zkt toerist'. Via Toerisme Rupelstreek. (BE)
- Handleiding voor logies. Voor het starten en uitbaten van een toeristisch logies. Via Logeren in Vlaanderen vzw. (BE)
- Wegwijzer agrotourisme. Via provincie Noord-Holland. (NL)
- Handige links MFL. Via LTO. (NL)
- Stappenplan B&B beginnen. Via KVK. (NL)

Nood aan extra ondersteuning en interactie voor ondernemers

Veel ondernemers die willen inzetten op toerisme en recreatie ervaren moeilijkheden bij de opstart van hun projecten. Vooral startende ondernemers botsen op een gebrek aan begeleiding rond regelgeving, financiering en administratieve procedures. Zowel in Vlaanderen als in Nederland leeft de behoefte aan meer gestructureerde ondersteuning en kennisdeling.

Concrete noden die naar voren kwamen:

- **Praktische begeleiding** bij vergunningsaanvragen en interpretatie van complexe wetgeving.
- **Opleidingen en coaching** rond ondernemerschap, marketing en regelgeving.
- **Meer structurele interactie** tussen ondernemers, gemeenten en sectororganisaties om vragen en problemen sneller op te vangen.
- **Specifieke ondersteuning voor landbouwverbreiders** die willen inzetten op toerisme, met kennis van zowel landbouw- als toerismewetgeving.

Aanbeveling: Er is nood aan een geïntegreerd ondersteuningsmodel waarbij lokale overheden, sectororganisaties en toeristische diensten samenwerken om ondernemers sterker te maken en drempels te verlagen.

Vragen of bemerkingen

gijs.vanessche@thomasmore.be
vicky.steylaerts@thomasmore.be